

Atodiad 4

Hyrwyddiadau Ariannol ac Argymhellion Buddsoddi

(Dylai darlledwyr teledu gyfeirio at Reol 9.35 yn Adran Naw y Cod uchod. Dylai darlledwyr radio gyfeirio at Reol 10.13 yn Adran Deg y Cod uchod).

Hyrwyddiadau Ariannol

1. Mae Adran 21 o Ddeddf Gwasanaethau a Marchnadoedd Ariannol 2000 yn gwahardd unrhyw un, wrth gynnal busnes, rhag traddodi gwahoddiad neu anogaeth i ymwneud â gweithgarwch buddsoddi. Yr enw cyffredin ar hyn yw “y cyfyngiad ar hyrwyddo ariannol”. Mae nifer o eithriadau i'r cyfyngiad ar hyrwyddo ariannol, a nodir y rhain yng Ngorchymyn Deddf Gwasanaethau a Marchnadoedd Ariannol 2000 (Hyrwyddo Ariannol) 2005.3 Mae dau o'r eithriadau hyn yn neilltuol o berthnasol i ddarlledwyr: mae Erthygl 20 o'r Gorchymyn hwnnw'n cynnwys eithriad mewn perthynas â chyfathrebiadau gan newyddiadurwyr, ac mae Erthygl 20A o'r Gorchymyn hwnnw'n cynnwys eithriad mewn perthynas â darlledu hyrwyddiadau gan gyfarwyddwr cwmni neu gyflogai cwmni. Mae'r nodyn hwn yn pennu arweiniad rhwymol ar y modd y gall darlledwyr fanteisio ar yr eithriadau i'r cyfyngiad ar hyrwyddo ariannol.

Ystyr “hyrwyddiad ariannol”:

Mae hyrwyddiad ariannol yn golygu gwahoddiad neu anogaeth i ymwneud â gweithgarwch buddsoddi (yn unol ag adran 21(1) o Ddeddf Gwasanaethau a Marchnadoedd Ariannol 2000 (Cyfyngiadau ar hyrwyddo ariannol)).

Eithriad mewn perthynas â chyfathrebiadau gan newyddiadurwyr (eithriad Erthygl 20)

2. Mae'r eithriad ar gyfer cyfathrebiadau gan newyddiadurwyr yn berthnasol i unrhyw hyrwyddiad ariannol heblaw un amser real y byddant yn ei baratoi

wrth weithredu fel newyddiadurwyr. Er mwyn i'r eithriad fod yn gymwys i newyddiadurwyr darlledu, rhaid i'r hyrwyddiad ariannol fod naill ai:

- yn wasanaeth newyddion neu wybodaeth a ddiweddarir yn rheolaidd (fel gwefan neu wasanaeth teletestun); neu
- yn rhaglen neu ddarllediad teledu neu radio,

a rhaid i brif ddiben y darllediad fod yn un heblaw cynghori ar neu arwain neu alluogi pobl i brynu neu werthu, gwarantau neu fuddsoddiadau sy'n seiliedig ar gcontract.

3. Os cyfranddaliadau yw testun yr hyrwyddiad ariannol, a bod yr hyrwyddiad ariannol yn enwi'n uniongyrchol unigolyn sy'n cyhoeddi neu'n darparu'r cyfranddaliadau, rhaid i newyddiadurwyr gyflawni gofyniad datgelu hefyd i elwa o'r eithriad.

Ystyr "cyfranddaliad":

Mae cyfranddaliad yn golygu unrhyw gyfranddaliad mewn cwmni ac mae'n cynnwys deilliad ar gyfranddaliad o'r fath (gan gynnwys opsiynau a fasnachwyd).

Gofyniad datgelu:

Byddai'n rhaid datgelu buddiant ariannol os byddai'r newyddiadurwr (neu aelod agos o'i deulu) yn debygol o gael budd ariannol neu osgoi colled ariannol pe byddai pobl yn gweithredu'n unol â'r hyrwyddiad ariannol. Mewn achos o'r fath, rhaid i'r newyddiadurwr neu'r golygydd sy'n gyfrifol am yr hyrwyddiad ariannol ddatgan natur unrhyw fuddiant ariannol sydd ganddo ef (neu aelod agos o'i deulu).

Sylwer: Mae'r gofyniad datgelu'n amodol ar eithriadau penodol, a nodir ym mharagraffau 4 i 6 isod.

Ystyr "aelod agos o'r teulu":

Mae aelod agos o'r teulu'n golygu priod a phlant dan ddeunaw mlwydd oed.

4. 4.Yr eithriadau i'r gofyniad datgelu yw lle y mae'r hyrwyddiad ariannol naill ai:
  - mewn gwasanaeth neu ddarllediad sydd â systemau a gweithdrefnau priodol sy'n atal cyhoeddi cyfathrebiadau heb ddatgelu buddiannau ariannol; neu
  - mewn gwasanaeth neu ddarllediad sy'n dod o fewn cylch gwaith:
    - y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd gan Gomisiwn Cwynion y Wasg;
    - Cod Darlledu Ofcom; neu
    - y Canllawiau i Gynhyrchwyr a gyhoeddwyd gan y BBC.
5. Os yw darlledwr yn dymuno manteisio ar eithriad Erthygl 20 ar gyfer newyddiadurwyr, mae ganddo ddewis. Gall y darlledwr naill ai:
  - gydymffurfio â'r gofyniad datgelu; neu
  - roi systemau a gweithdrefnau priodol ar waith sy'n atal darlledu hyrwyddiadau ariannol heb ddatgelu buddiannau ariannol.
6. Mae'r Awdurdod Gwasanaethau Ariannol (yr "FSA") yn awgrymu y gellid cyflawni'r ail ddewis ym mharagraff 5 uchod drwy, er enghraifft, i'r darlledwr fynnu bod pobl sy'n gweithio ar raglenni ariannol yn datgan ac yn cofrestru eu perchnogaeth ar gyfranddaliadau. Byddai'r gofrestr hon ar gael i'r staff golygyddol uchaf sy'n gallu sicrhau na ddarllidir hyrwyddiadau hunangeisiol gan yr unigolyn dan sylw. Hefyd, byddai'r FSA yn disgwyl bod gofyniad i hysbysu staff perthnasol am fodolaeth y gofrestr hon ac am eu rhwymedigaethau i ddatgelu buddiannau ariannol, ac iddynt gadarnhau eu bod yn derbyn y rhwymedigaethau hyn yn ysgrifenedig.

Darlledu hyrwyddiadau gan gyfarwyddwr cwmni etc (eithriad Erthygl 20A)

7. Prif ddiben yr eithriad ar gyfer darlledu hyrwyddiadau gan gyfarwyddwyr cwmni yw gwarchod rhag y posibilrwydd, yn ystod cyfweiliad a ddarllidir neu gyflwyniad gwefan byw, y caiff hyrwyddiad ariannol ei wneud yn anfwriadol gan gyfarwyddwr neu gyflogai cwmni neu fenter busnes arall pan nad yw'r person hwnnw'n gweithredu fel newyddiadurwr.

8. Ar yr amod na wneir yr hyrwyddiad ariannol fel rhan o ymgyrch farchnata a drefnwyd, mae'r eithriad yn gymwys os yw'r hyrwyddiad ariannol:
- yn cynnwys geiriau sy'n cael eu llefaru gan y cyfarwyddwr neu gyflogai a heb eu darlledu, eu trosglwyddo neu eu dangos yn ysgrifenedig; neu
  - yn cael ei ddangos yn ysgrifenedig dim ond am ei fod yn rhan o ddeialog ryngweithiol y mae'r cyfarwyddwr neu'r cyflogai yn rhan ohono, a bod disgwyliad yn ystod y ddeialog y bydd y person hwnnw'n ymateb ar unwaith i gwestiynau a ofynnir gan un sy'n cael y cyfathrebiad.

Mae'r eithriad hefyd yn mynnu y nodir pwy yw'r cyfarwyddwr neu'r cyflogai yn yr hyrwyddiad ariannol cyn ei draddodi.

Argymhellion ar Fuddsoddi

9. Daeth Rheoliadau Argymhellion Buddsoddi (Cyfryngau) 2005 i rym ar 1 Gorffennaf 2005. Maent yn gosod safonau ar y rheini sydd, drwy'r cyfryngau, yn llunio argymhellion ar fuddsoddi neu'n lledaenu argymhellion ar fuddsoddi a luniwyd gan drydydd parti. Mae'r safonau'n mynnu bod yr wybodaeth yn cael ei chyflwyno'n deg, ac y datgelir buddiannau sylweddol mewn buddsoddiad y mae rhywun yn ei argymhell neu unrhyw wrthdaro buddiannau. Os yw rhywun yn cael ei reoleiddio gan yr FSA oherwydd ei weithgarwch yn llunio argymhellion ar fuddsoddi neu ledaenu argymhellion ar fuddsoddi a luniwyd gan drydydd parti, bydd yn ddarostyngedig yn lle hynny i reolau'r FSA.

Ystyr "argymhelliad ar fuddsoddi":

Mae argymhelliad ar fuddsoddi'n digwydd pan fydd rhywun yn rhoi argymhelliad uniongyrchol ar benderfyniad penodol ynghylch buddsoddi, er enghraifft, prynu neu werthu cyfranddaliad penodol neu warantu cynnig cyfranddaliadau penodol.

10. Mae eithriadau o'r Rheoliadau i'r rheini sy'n llunio neu'n lledaenu rheoliadau yn y cyfryngau lle mae trefniadau hunanreoleiddio ar waith, gan gynnwys lle y mae Cod Darlledu Ofcom yn berthnasol.
11. Yn ôl dehongliad Ofcom o'r Rheoliadau, maent yn gymwys i'w drwyddedigion ac i S4C fel a ganlyn. Lle mae pobl sy'n gweithio ar raglenni'n gwneud argymhelliad ar fuddsoddi eu hunain, rhaid i'r darlledwr sicrhau:
  - ei bod yn glir pwy yw'r person sy'n gwneud yr argymhelliad;
  - bod yr argymhelliad ar fuddsoddi wedi'i gyflwyno'n deg; a
  - bod unrhyw fuddiant ariannol y gellir disgwyl yn rhesymol iddo amharu ar wrthrychedd yr argymhelliad hwnnw'n cael ei ddatgelu.

Ystyr "wedi'i gyflwyno'n deg":

Mae hyn yn golygu y dylid gofalu'n rhesymol:

- bod ffeithiau'n cael eu gwahaniaethu oddi wrth wybodaeth nad yw'n ffeithiol (er enghraifft, barnau ac amcangyfrifon);
  - os oes amheuaeth ynghylch a yw ffynhonnell yn ddibynadwy, fod hyn yn cael ei nodi; a
  - bod pob rhagamcan, rhagolwg a tharged pris yn cael ei ddisgrifio felly.
12. Lle mae pobl sy'n gweithio ar raglenni'n lledaenu argymhelliad ar fuddsoddi a wnaed gan drydydd parti, rhaid i'r darlledwr sicrhau:
    - ei bod yn glir pa gwmi sy'n gwneud y rhaglen; ac
    - os llunnir crynodeb o argymhelliad, ei fod yn eglur a heb fod yn gamarweiniol, a bod cyfeiriad at luniwr yr argymhelliad.
  13. Hefyd, lle mae pobl sy'n gweithio ar raglenni un aï'n gwneud argymhelliad ar fuddsoddi neu'n lledaenu argymhelliad a wnaed gan drydydd parti, rhaid i'r darlledwr sicrhau bod cyfeiriad clir yn ystod y rhaglen at y ffaith ei fod yn cael ei reoleiddio gan Gôd Darlledu Ofcom. Byddai'r gofyniad hwn wedi'i gyflawni, er enghraifft, drwy gynnwys cyfeiriad o'r fath yn y credydau ar ddiwedd y rhaglen.

Ystyr “pobl sy’n gweithio ar raglenni”:

Mae hyn yn golygu pobl sy’n cael eu cyflogi gan y darlledwr neu gynhyrchydd annibynnol, neu rywun sy’n gweithio i gynhyrchydd annibynnol, sy’n gwneud rhaglen ar ran y darlledwr.

Nodyn:

Lle mae rhaglen deledu neu radio’n dangos rhywun sy’n cael ei reoleiddio gan yr FSA sy’n gwneud argymhelliad ar fuddsoddi, y person hwnnw ac nid y darlledwr sy’n gyfrifol am ufudd-dod y person hwnnw i reolau’r FSA. Yn yr un modd, os yw person sy’n gweithio ar raglen yn cyfweld rhywun nad yw’n cael ei reoleiddio gan yr FSA sy’n gwneud argymhelliad ar fuddsoddi, yr un a gyfwelir ac nid y darlledwr sy’n gyfrifol am sicrhau ei fod yn ufuddhau i’r Rheoliadau.